

Dosarul nr.2ra-1331/19

prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni (Jud: A. Andronachi)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Jud: R. Burdeniuc, A. Rotaru, E. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Stînca împotriva Mariei Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga cu privire la evacuarea din imobil

împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul depus de Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga și s-a menținut hotărârea din 8 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, s-a respins recursul declarat de către Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga și s-a menținut încheierea din 8 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni

constată:

La 25 noiembrie 2009, Gheorghe Stînca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga cu privire la evacuarea din imobil.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, prin hotărârea din 8 octombrie 2008 a Judecătoriei Briceni, a fost dispusă încasarea din contul Mariei Bleșciaga, în beneficiu său a datoriei în sumă de 34 000 SUA. Astfel, reclamantul a menționat că, la 16 iunie 2009, a fost desfășurată licitația de vânzare a bunurilor imobile din satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni ce aparțineau Mariei Bleșciaga și anume: terenul cu suprafața de 0,2947 ha, număr cadastral XXXXX; casa de locuit cu suprafața de 95,4 m², număr cadastral XXXXX; construcția accesorie cu suprafața de 160 m², număr cadastral XXXXX și construcția accesorie cu suprafața de 42,3 m², număr cadastral XXXXX.

În acest context, reclamantul a specificat că bunurile imobile din satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni nu au fost vândute la licitație. Din acest considerent, în baza procesului-verbal de ridicare de la debitor a obiectelor adjudecate creditorului urmăritor din 30 iunie 2009, întocmit de către executorul

judecătoresc Vasile Cordon, a fost dispusă transmiterea în proprietatea sa în calitate de creditor a bunurilor imobile din satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni și anume: terenul cu suprafața de 0,2947 ha, număr cadastral XXXXX; casa de locuit cu suprafața de 95,4 m², număr cadastral XXXXX; construcția accesorie cu suprafața de 160 m², număr cadastral XXXXX și construcția accesorie cu suprafața de 42,3 m², număr cadastral XXXXX.

Gheorghe Stînca a afirmat că în temeiul art. 321 alin. (2) Cod civil, la 15 septembrie 2009 și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile din satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni la Organul Cadastral Teritorial Briceni.

La caz reclamantul a notat că, Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga nu doresc să elibereze benevol spațiul locativ, în pofida deținerii de către el a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile din satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni.

Prin urmare, reclamantul a invocat că nu își poate exercita pe deplin dreptul de proprietate, prevăzut de art. 125 și 129 din Codul locativ și art. 315, 316, 320 și 321 Cod civil.

Reclamantul Gheorghe Stînca a solicitat evacuarea fără acordarea altui spațiul locativ a Mariei Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisei Bleșciaga din imobile situate în satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni și anume: terenul cu suprafața de 0,2947 ha, număr cadastral XXXXX; casa de locuit cu suprafața de 95,4 m², număr cadastral XXXXX; construcția accesorie cu suprafața de 160 m², număr cadastral XXXXX și construcția accesorie cu suprafața de 42,3 m², număr cadastral XXXXX.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2009 a Judecătoriei Briceni, acțiunea a fost admisă, fiind dispusă evacuarea fără acordarea altui spațiul locativ a Mariei Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisei Bleșciaga din imobile situate în satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni, ce aparțin lui Gheorghe Stînca. A fost încasat din contul Mariei Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga în beneficiul lui Gheorghe Stînca taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 100 lei și cheltuielile de transport în sumă de 70 de lei, în total 170 de lei (f.d. 19-20, vol. I).

Prin decizia din 10 august 2010 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul depus de Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga, fiind casată hotărârea din 21 decembrie 2009 a Judecătoriei Briceni și transmisă cauza la rejudecare în prima instanță, deoarece la materialele cauzei nu sunt date care ar confirma înștiințarea părților despre examinarea cauzei (f.d. 45, vol. I).

La 15 noiembrie 2010, prin încheierea Judecătoriei Briceni, a fost dispusă suspendarea procesului civil, până la rămânerea irevocabilă a hotărârii în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marin Bleșciaga cu privire la contestarea procesului-verbal de ridicare de la debitor a obiectelor adjudecate creditorului urmăritor din 30 iunie 2009, întocmit de către executorul judecătoresc Vasile Cordon (f.d. 68, vol. I).

Prin încheierea din 16 mai 2014 a Judecătoriei Briceni, procesul a fost reluat, iar cauza a fost fixată spre examinare.

La 22 decembrie 2014, prin încheierea Judecătoriei Briceni, a fost admisă cererea depusă de Marin Bleșciaga, fiind dispusă suspendarea procesului civil, până

la rămânerea irevocabilă a hotărârii în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marin Bleșciaga împotriva Mariei Bleșciaga, Gheorghe Stînca, Organul Cadastral Teritorial Briceni cu privire la stabilirea dreptului de proprietate, anularea înscrierii dreptului de proprietate (f.d. 95, vol. I).

Prin încheierea din 13 decembrie 2016 a Judecătoriei Briceni, a fost dispusă reluarea procesului civil (f.d. 119-121, vol. I).

La 17 noiembrie 2017, Marin Bleșciaga a depus cerere reconvențională împotriva lui Gheorghe Stînca și Organului Cadastral Teritorial Briceni, prin care a solicitat repunerea în termen a acțiunii, anularea ca fiind ilegală a înregistrării dreptului de proprietate a lui Gheorghe Stînca asupra bunurilor imobile din satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni și anume: terenul cu suprafața de 0,2947 ha, număr cadastral XXXXX; casa de locuit cu suprafața de 95,4 m², număr cadastral XXXXX; construcția accesorie cu suprafața de 160 m², număr cadastral XXXXX și construcția accesorie cu suprafața de 42,3 m², număr cadastral XXXXX, încasarea din contul lui Gheorghe Stînca în beneficiul său a cheltuielilor suportate pentru îmbunătățirea esențială a bunurilor imobile în sumă de 2 029 000 lei.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, a fost refuzată în primire cererea reconvențională depusă de Marin Bleșciaga, deoarece acțiunea inițială și cererea reconvențională nu sunt în conexiune, iar judecarea lor simultană nu va duce la judecarea rapidă și justă a litigiilor (f.d. 214-16, vol. I).

La 7 martie 2018, prin decizia Curții de Apel Bălți, a fost admis recursul declarat de Marin Bleșciaga, fiind casată încheierea din 17 noiembrie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni cu trimiterea cauzei în prima instanță pentru examinarea cauzei (f.d. 229-233, vol. I).

Prin încheierea din 8 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, cererea reconvențională a fost restituită, deoarece nu au înlăturate neajunsurile în termenul stabilit de instanță și anume nu a fost achitată taxa de stat în sumă de 25 000 lei (f.d. 37-39, vol. II).

Prin hotărârea din 8 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, acțiunea depusă de Gheorghe Stînca a fost admisă, fiind evacuat forțat Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga din imobile situate în satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni și anume: terenul cu suprafața de 0,2947 ha, număr cadastral XXXXX; casa de locuit cu suprafața de 95,4 m², număr cadastral XXXXX; construcția accesorie cu suprafața de 160 m², număr cadastral XXXXX și construcția accesorie cu suprafața de 42,3 m², număr cadastral XXXXX (f.d. 56-61, vol. II).

La 19 februarie 2019, prin decizia Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul depus de Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga, fiind menținută hotărârea din 8 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni. A fost respins recursul declarat de către Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga, fiind menținută încheierea din 8 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni (f.d. 129-138, vol. II).

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au reținut că, la 15 septembrie 2009, Gheorghe Stînca a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile

din satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni la Organul Cadastral Teritorial Briceni. Prin urmare, instanțele au concluzionat că din momentul înregistrării dreptului de proprietate, Gheorghe Stînca se află în imposibilitate de a se folosi de bunurile imobile în care locuiesc pârâții.

Cu privire la încheierea din 8 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, prin care a fost restituită cererea reconvențională, instanța de apel a menționat că este întemeiată, deoarece Marin Bleșciaga nu a înlăturat neajunsurile stabilite de instanță și nu a achitat taxa de stat, precum și nu a prezentat probe în vederea imposibilității achitării taxei de stat.

La 8 mai 2019, conform ștampilei oficiului poștal, Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga, au depus recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Recurenții Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Astfel recurenții au menționat că prima instanță la examinarea cauzei a încălcat normele de drept procedural, întrucât a examinat cauza în lipsa lor.

Totodată recurenții au afirmat că instanțele de judecată au dispus evacuarea lor din imobil, însă nu au ținut cont de copii minori a lui Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga. Prin urmare, recurenții au afirmat că urma a fi atras în proces Direcția, Asistență Socială și Protecția Familiei Briceni.

La 4 iunie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs lui Gheorghe Stînca informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data stabilită pentru examinarea cauzei, Gheorghe Stînca nu a înaintat referință la cererea de recurs depusă de Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 19 februarie 2019 a fost expediată în adresa părților la 10 aprilie

2019 (f.d. 139, vol. II), însă conform avizelor de recepție se confirmă faptul că recurenții au recepționat copia deciziei la 15 aprilie 2019 (f.d. 142-144, vol. II) .

Astfel, în atare situație, instanța de judecată a considerat că recursul declarat de Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga, la 8 mai 2019, este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiasvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o

cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, de exemplu, *Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga este formulată în baza art. 432 alin. (2) lit. c) și d) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de Procedură Civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurenților întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestora, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului lor de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurenții au reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de

drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyanyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurenții Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga au formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiați de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Maria Bleșciaga, Marin Bleșciaga și Larisa Bleșciaga se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.
Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Ion Druță

Maria Gervas